

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 411/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Four Legal s. r. o., Trnavská cesta 27/B, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Tomáš Lysina, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 342/2016 z 30. januára 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 342/2016 z 30. januára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. PK-25 C 89/2002 o zaplatenie sumy 10 124,15 € s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia

v procesnom postavení žalovaného. Okresný súd v uvedenom konaní rozhodol vo veci samej rozsudkom z 13. marca 2014 tak, že návrh v celom rozsahu zamietol a druhým výrokom určil, že o trovách konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. O odvolaní žalobcu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 253/2014 z 18. apríla 2016 tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Následne okresný súd rozhodol o trovách konania uznesením z 12. mája 2016 tak, že žalobcu zaviazal na náhradu trov konania celkom v sume 5 440,45 €. Proti uzneseniu okresného súdu o trovách konania podal žalobca odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a žalovanému (sťažovateľovi) náhradu trov nepriznal.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a nie je dostatočne odôvodnené, v dôsledku čoho malo dôjsť k ústavne neudržateľnému zásahu do jeho označených práv. Podľa jeho názoru v okolnostiach posudzovanej veci neboli splnené podmienky na „*aplikáciu inštitútu dôvodov hodných osobitného zreteľa*“.

Podľa sťažovateľovho presvedčenia napadnuté uznesenie krajského súdu porušuje jeho označené práva. V závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu zruší, vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania.

II.

Podľa § 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ide o uznesenie, ktorým všeobecný súd rozhodol o náhrade trov konania.

V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania krajského súdu o trovách konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľa nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd

rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia okresného súdu.

Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný sa súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Krajský súd v podstatnom na odôvodnenie svojho napadnutého uznesenia uviedol:

„5. Zo spisu vyplýva, že žalobca sa svojou žalobou proti žalovanému domáhal zaplata 305.000,- Sk (10.124,15 eur) s prísl. na tom skutkovom základe, že vo februári 1998 kúpil od žalovaného motorové vozidlo zn. BMW 316i a toto vozidlo následne dňa 11. 05. 1998 vymenil s [REDAKOVANÉ] za vozidlo zn. Mazda Xedos a doplatil mu hodnotový rozdiel. Vozidlo BMW 316i policajný orgán dňa 10. 04. 2000 zaistil z dôvodu, že toto vozidlo súvisí so spáchaním trestného činu, pretože sa zistilo, že do WIN vozidla a výrobného čísla motora boli vykonané neodborné zásahy. Okresný súd v Trebišove rozsudkom zo 04. 09. 2002, č. k. 11 C/899/00 žalobcovi (v procesnom postavení žalovaného) uložil povinnosť zaplatiť [REDAKOVANÉ] 397.895,- Sk z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Táto suma predstavovala hodnotu vozidla zn. Mazda Xedos. Žalovaný namietol premlčanie predmetného nároku a to už vo vyjadrení k žalobe z 15. 07. 2003 (č. l. 31). Na pojednávaní dňa 24. 11. 2003 žalovaný uviedol, že predmetné vozidlo BMW 316i kúpil v dobrej viere od muža menom [REDAKOVANÉ], keď toto vozidlo kupoval, bolo dovezené na dopravný inšpektorát, kde bolo skontrolované. Súd prvej inštancie rozsudkom z 13. 03. 2014, č. k. PK-25C/89/2002-261 žalobu zamietol z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Vychádzal zo zistenia, že sporové strany uzavreli dňa 13. 02. 1998 kúpno-predajnú zmluvu, ktorou žalovaný predal žalobcovi motorové vozidlo zn. BMW 316i za cenu 308.000,- Sk, pričom toto vozidlo bolo ešte pred uzavretím tejto zmluvy odcudzené a boli na ňom pozmenené identifikačné znaky. Vzhľadom na to je táto kúpno-predajná zmluva neplatným právnym úkonom a žalovanému vznikla vrátiť žalobcovi kúpnu cenu (§ 457 Obč. zák.). Podľa súdu prvej inštancie 3-ročná objektívna premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku začala plynúť dňa 13. 02. 1998 a uplynula dňom 13. 02. 2001. Žalobca podal žalobu na súd prvej inštancie až dňa 21. 10. 2002, teda oneskorene - po uplynutí premlčacej doby. Keďže žalovaný sa premlčania dovoľal, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Odvolací súd rozsudkom z 18. 04. 2016, č. k.

6Co/253/2014-295 uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, keď sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie.

6. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie sa vzhľadom na skutočnosti uvedené v odseku 5. mal zaoberať tým, či tieto skutočnosti nemožno vyhodnotiť ako okolnosti hodné osobitného zreteľa umožňujúce použitie ust. § 150 ods. 1 O. s. p. (v súčasnosti ust. § 257 C. s. p.) pri rozhodovaní o trovách konania a teda ich nepriznanie žalovanému, hoci mal v spore úspech. Žalovaný totiž žalobcovi preukázateľne predal kradnuté motorové vozidlo, vzhľadom na zamietnutie žaloby mu zostala kúpna cena vozidla, hoci žalobca s týmto vozidlom nedisponuje, keďže toto policajný orgán zaistil. Navyše, žalobcovi Okresný súd v Trebišove uložil povinnosť zaplatiť [REDACTED] 397.895,- Sk z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Treba tiež vziať do úvahy, že žalobca svojím správaním nespôsobil stav, v ktorom nemal inú možnosť, ako podať žalobu na súd prvej inštancie. V neposlednom rade má význam i tá skutočnosť, že žalobca sa až v decembri 2000 dozvedel o tom, že vozidlo zn. BMW 316i bolo kradnuté a keďže premlčacia doba na uplatnenie nároku uplynula dňa 13.02.2001, premlčaniu nároku by sa vyhol iba v prípade, ak by žalobu podal už 2 mesiace po zistení, že predmetné vozidlo bolo kradnuté. Všetky tieto skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu spôsobujú, že uloženie povinnosti žalobcovi nahradiť žalovanému trovy konania by predstavovalo neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalobcovi.

7. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil podľa § 388 C. s. p. tak, že žalovanému v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p., resp. podľa § 257 C. s. p., v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. nepriznal náhradu trov konania, hoci mal vo veci plný úspech. “

Ústavný súd je toho názoru, že predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu

ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je v tomto smere dostatočne odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré ho viedli k aplikácii mimoriadneho inštitútu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ani za nespravodlivé ani za arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom a primerane odôvodnil svoje rozhodnutie. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení okresného súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľa s obsahom uznesenia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté uznesenie krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné s označeným článkom ústavy a označeným článkom dohovoru, teda že by zo strany orgánov súdnej moci nebola sťažovateľovi ústavne konformným spôsobom poskytnutá súdna ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, respektíve že by napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to vo svojej sťažnosti namietal, preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd navyše poukazuje na to, že predmetom sťažnosti sťažovateľa je vec, ktorú možno zaradiť k veciam, pri ktorých

v zmysle platného Civilného sporového poriadku nie je možné podať dovolanie. V takýchto prípadoch by bolo proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú uplatňované pri zisťovaní skutkového základu sporu a pri jeho právnom posúdení (m. m. IV. ÚS 510/2012, IV. ÚS 311/2013).

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa jej ďalšími návrhmi uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2017